

Силабус освітнього компонента Програма практики

ПП 1 Педагогічна практика

Шифр та назва спеціальності

076 – Підприємництво та торгівля

Інститут

ННІ Економіки, менеджменту і міжнародного бізнесу

Освітня програма

Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Кафедра

Підприємництва, торгівлі і логістики

Рівень освіти

Доктор філософії

Тип дисципліни

Обов'язкова. Практична підготовка

Семестр

5

Мова викладання

Українська

Розробники

Мащенко Марина Анатоліївна

Maryna.Mashchenko@khpi.edu.ua

Доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва, торгівлі і логістики НТУ «ХПІ»

Досвід роботи - 21 рік. Автор понад 180 наукових та навчально-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: «Аналітичне забезпечення підприємницької діяльності», «Регулятивні проекти бізнес-процесів», «Ділова етика та соціальна відповідальність», «Економічна оцінка бізнес-процесів».

<http://web.kpi.kharkov.ua/business/uk/vykladachi/>

Загальна інформація

Анотація

Педагогічна практика спрямована на ознайомлення з основними принципами, методами та технологіями, які дозволяють докторам філософії оволодіти комплексними знаннями в галузі психолого-педагогічної, соціально-економічної та інформаційно-технічної підготовки для науково-педагогічної діяльності. Практика включає ознайомлення з основами організації навчального процесу у вищій школі, методичними аспектами викладання та представлення результатів наукових досліджень у навчальному середовищі. Вона сприяє формуванню в здобувачів здатності вирішувати складні науково-дослідницькі та інноваційні завдання і є частиною практичної підготовки докторів філософії в межах освітньо-наукової програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Педагогічна практика також є важливим елементом підготовки до науково-педагогічної діяльності у вищій школі. Вона включає набуття практичних навичок та досвіду викладання дисциплін кафедри, організацію навчального процесу, методичне забезпечення дисциплін і підготовку до професійної науково-педагогічної діяльності.

Мета та завдання

Метою -педагогічної практики є оволодіння здобувачами основ організації педагогічної та методичної діяльності у вищій школі.

Задачами практики є: вивчення основ педагогічної роботи у вищій школі; придбання досвіду викладання дисциплін вищої школи; формування у докторів філософії уявлень про наукову-педагогічну діяльність викладача в вищій школі; вивчення методів та нових технологій педагогічної діяльності.

У результаті педагогічної практики здобувач повинен знати: правові та нормативні основи функціонування системи освіти; основні нормативні документи вищої освіти (освітня програма, навчальний план, силабус тощо) та їх роль в організації навчального процесу; сучасні досягнення та тенденції розвитку наукового, навчально-методичного напрямку відповідної кафедри; основи навчально-методичної роботи у вищій школі; основи педагогічної культури та майстерності, сучасні педагогічні технології; заходи контролю та оцінювання знань студентів.

Вміти: виконувати методичну роботу з планування та організації навчального процесу; формувати загальну стратегію вивчення дисципліни; конкретизувати мету вивчення будь-якого фрагмента навчально-методичного матеріалу дисципліни відповідно до профілю спеціальності (спеціалізації); розробляти навчально-методичні матеріали для упровадження педагогічної діяльності, використовувати дидактичні методи навчання; планувати лекційні, практичні та лабораторні заняття, складати розрахункові завдання, ситуаційні моделі, тести; активувати діяльність студентів до навчання та практичної зацікавленості у відповідній спеціальності; реалізовувати систему контролю та оцінювання знань студентів, їх ступінь освоєння навчального матеріалу; аналізувати труднощі, що виникають під час педагогічної діяльності, їх рішення та попередження.

Володіти: методикою та технологіями проведення різних видів навчальних занять; правилами поведінки з аудиторією; технікою використання приладів, що застосовуються при проведенні занять із відповідної дисципліни; методикою самооцінки, самоаналізу результатів та ефективності проведення аудиторних занять.

Формат занять

Самостійна робота, індивідуальне завдання, консультації. Підсумковий контроль – диференційований залік.

Компетентності

ЗК03. Здатність працювати автономно.

ЗК 04. Здатність до міжособистісної взаємодії.

СК02. Здатність продукувати, обґрунтовувати нові ідеї, гіпотези і моделі та приймати науково обґрунтовані рішення у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

СК03. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

Результати навчання

РН01. Мати передові концептуальні, методологічні знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності та/або на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, які є достатніми для проведення наукових, прикладних досліджень на рівні актуальних світових досягнень, отримання нових знань та/або здійснення інноваційної професійної діяльності.

РН02. Глибоко розуміти загальні принципи та методи економічних наук, методологію наукових досліджень, застосовувати їх в процесі проведення власних досліджень у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у викладацькій практиці.

РН04. Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні, комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або

створення інноваційних продуктів у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у дотичних міждисциплінарних напрямах.

PH07. Аналізувати та оцінювати стан, тенденції розвитку підприємництва, торгівлі, біржової діяльності, застосовувати сучасні методології, методи та інструменти для вирішення актуальних проблем у професійній практиці.

PH12. Організовувати і здійснювати освітній процес у закладах освіти, розробляти і впроваджувати спеціальні освітні компоненти зі сфери підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

Обсяг освітнього компонента

Загальний обсяг дисципліни 90 год. (3 кредити ECTS): самостійна робота – 90 год.

Тривалість практики

Тривалість практики – 10 тижнів.

Передумови освітнього компонента (пререквізити)

Знання, навички для успішного проходження педагогічної практики необхідно мати знання та практичні навички з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

Особливості освітнього компонента, методи та технології навчання

Методами навчання є: пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний) метод; репродуктивний метод (метод відтворення); метод проблемного викладу; частково-пошуковий (евристичний) метод; дослідницький метод; дискусійний метод; метод моделювання.

Керівництво педагогічною практикою здійснюють науково-педагогічні працівники кафедри підприємництва, торгівлі і логістики НТУ «ХПІ» або науково-педагогічні працівники кафедр інших ЗВО України з якими підписані договори про співпрацю та проходження педагогічної практики та які активно займаються науково-педагогічною діяльністю.

Основним базовим об'єктом педагогічної практики є кафедра підприємництва, торгівлі і логістики НТУ «ХПІ», а також на основі підписаних договорів про академічну співпрацю з ЗВО України та проходження практик, які проводять науково-педагогічні- дослідні роботи чи здійснюють розробки, мають наукові здобутки у сфері наукової проблематики. Здобувачі можуть самостійно або з дозволу випускової кафедри підприємництва, торгівлі і логістики можуть обирати для себе місце проходження педагогічної практики, якщо для збору необхідного матеріалу з обраного наукового напрямку досліджень доктора філософії зазначена база педагогічної практики безпосередньо слугуватиме об'єктом дослідження.

Під час проходження педагогічної практики здобувачі вищої освіти зобов'язані:

до початку практики отримати від керівника практики з університету методичні матеріали (методичні рекомендації, індивідуальне завдання) та отримати консультації щодо правильного оформлення необхідних документів;

своєчасно розпочати педагогічну практику;

повністю виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та методичними вказівками керівників;

нести відповідальність за виконану роботу та її результати, демонструвати відповідальне і сумлінне ставлення до роботи;

дотримуватися норм академічної доброчесності;

вчасно підготувати звітну документацію та скласти залік з практики.

Здобувачі третього рівня вищої освіти мають можливість самостійно обрати напрям педагогічної практики або визначити тему дослідження в рамках науково-педагогічної діяльності, яку досліджує доктор філософії. Обраний напрямок або тема повинні бути узгоджені з керівником практики з університету або іншого закладу вищої освіти в Україні. База педагогічної практики обирається для збору необхідного матеріалу. Результати, отримані під час практики, використовуються для набуття навичок у комплексній підготовці до науково-педагогічної

діяльності, засвоєнні основ організації педагогічної та методичної роботи у вищій школі, а також для викладання результатів наукових досліджень.

Підсумками педагогічної практики є:

- звіт про проходження педагогічної, що оформлений відповідно до Положень та Методичних рекомендацій;
- наукові досягнення доктора філософії, що пройшли апробацію (тези, фахові статті).

Педагогічна практика включає наступні етапи:

Отримання календарно-тематичного плану практики від керівника педагогічної практики.

Вибір дисципліни для проведення занять та визначення виду і форми проведення, з узгодженням з обраним науково-педагогічним напрямом дослідження. Оцінка ступеня її розробки на момент початку практики.

Вивчення спеціалізованих джерел з обраної тематики, їх критичний аналіз.

Визначення кола проблем, які потребують вирішення. Конкретизація теми дослідження та обґрунтування її актуальності.

Складання бібліографічного списку з обраної теми дослідження.

Визначення мети і конкретних завдань для проведення занять, складання плану їх проведення з урахуванням науково-педагогічного напрямку дослідження.

Вибір методів (методик) проведення занять, впровадження інноваційних форм.

Збір і обробка даних щодо якості проведених занять та порівняння з результатами наукових досліджень.

Формулювання висновків і рекомендацій за результатами проведених занять та обраного напрямку дослідження.

Апробація основних результатів дослідження (публікація наукової статті, тез, участь у конференції тощо).

Оформлення додатків А, Б, В згідно з положенням «Про педагогічну практику аспірантів», індивідуального плану (розділ Г "Педагогічна практика. План та обов'язки"), звіту та відгуку про проходження педагогічної практики.

Тематика індивідуального завдання

Тематика педагогічної практики визначається з урахуванням місця її проведення за узгодженням з керівниками від навчального закладу та місця практики, або на основі напрямів індивідуальних завдань.

Види аудиторних та навчально-методичних робіт, виконаних здобувачем під час проходження педагогічної практики.

Шляхи вдосконалення педагогічної майстерності для покращення якості проведення навчальних занять.

Аналіз змісту навчання, форм і методів викладання, застосованих під час лекційного заняття викладача ЗВО, відвіданого аспірантом.

Аналіз змісту навчання, форм і методів викладання, використаних на практичному (семінарському) занятті викладачів ЗВО та/або колег-здобувачів, відвіданого аспірантом.

Розробка та написання плану-конспекту для проведення практичного заняття або лекції під час педагогічної практики.

Інноваційні форми та методи викладання.

Розробка матеріалів (анкет, опитувальників, завдань тощо) для проведення експериментальної роботи в межах дисертаційного дослідження.

Підготовка виступу для участі у науково-практичному заході у закладі вищої освіти (конференції, семінари, засідання кафебри тощо).

Література та навчальні матеріали

1 Положення про аспірантуру, прийняте 04.12.2023 р номер № 458 Од

2 Положення про підготовку здобувачів вищої освіти доктора філософії в аспірантурі, прийняте 04.12.2023 р номер № 458 Од

3 Положення про педагогічну практику аспірантів, прийняте 04.12.2023 р номер № 458 ОД

4 Методичні вказівки щодо педагогічної практики здобувачів третього (доктора філософії) рівня вищої освіти ОНП "Підприємництва, торгівлі та біржової діяльності" спеціальності 076 "Підприємництва та торгівлі" / уклад.: О.А. Сергієнко ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2023. – 10 с.

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності здобувача та розподіл балів

По закінченні практики здобувачі звітують про виконання програми педагогічної практики.

Звіт із педагогічної практики здобувач вищої освіти захищає (з диференційованою оцінкою) в комісії, до складу якої входять гарант ОНП, керівник практики, науково-педагогічні працівники кафедри, що викладали дисципліни зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля», до яких були приєднані доктори філософії, які самі проводили заняття. Комісія приймає диференційований заліз після закінчення педагогічної практики та оформлення здобувачами доктора філософії звітів.

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді наступних критеріїв оцінювання:

Розподіл балів для оцінювання педагогічної практики здобувача

№	Структурні елементи	Бали
1	Оцінка роботи здобувача під час проходження практики від керівника від університету	10 балів
2	Вимоги до змісту педагогічної практики	70 балів
2.1	Проведення навчальних занять (2 бали за заняття)	20
2.2	Шляхи удосконалення педагогічної майстерної на підставі зворотнього зв'язку щодо якості проведення навчальних занять	10
2.3	Відвідування лекційного заняття викладача ЗВО, аналіз змісту навчання, форм, методів викладання	5
2.4	Відвідування практичних (семінарських) занять викладачів ЗВО та/або колега-аспірантів, аналіз змісту навчання, форм, методів викладання	5
2.5	Розроблення, написання плану заняття практики	10
2.6	Розроблення та використання інноваційних форм і методів викладання	10

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

2.7	Розроблення матеріалів (анкет, опитувальників, завдань тощо) з метою здійснення експериментальної роботи у межах дисертаційного дослідження	10
3	Індивідуальна робота самостійна та (індивідуальне завдання)	10 балів
	Повністю виконано індивідуальне завдання з практики	
4	Підготовка звіту та презентація результатів педагогічної практики	5 балів
4.1	вміння стисло (в межах регламенту), послідовно й чітко викласти сутність і результати практики	2
4.2	повнота і ґрунтовність відповідей на запитання членів комісії, здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди	3
5	Захист результатів практики на кафедрі	5 балів
5.1	чіткість, лаконічність і зрозумілість положень звіту, визначено ключові науково обґрунтовані аспекти дослідження (мета, завдання, об'єкт, предмет дослідження)	1
5.2	актуальність і достовірність поданої у звіті інформації, що підтверджено відгуком керівника бази-практики	1
5.3	правильність обрання і застосування методів дослідження	1
5.4	достатність обсягу використаних джерел літератури, наявність їх критичного опрацювання, обґрунтованість висновків і пропозицій	0,5
5.5	звіт містить реальні пропозиції щодо розвитку педагогічної діяльності	0,5
5.6	наявна апробація результатів проведеного дослідження у формі публікації наукової статті та/або тез доповідей на конференції	1

Норми академічної етики і доброчесності

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність, в тому числі під час відвідування бази практики. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, керівником практики, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту, відділу аспірантури.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

29.08.2024 р.

Завідувач кафедри
Марина МАЩЕНКО

29.08.2024 р.

Гарант ОНП
Олена СЕРГІЄНКО